

**Гирдежилер үчин ве эмлэк үчин салгытлар бабатда ики
гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак хакында
Түркменистаның Хөкүмети билең Эрменистан
Республикасының Хөкүметиниң арасындакы**

Ы Л А Л А Ш Ы К

Түркменистаның Хөкүмети ве Эрменистан Республикасының Хөкүмети ики Ылалашың Дөвлетин арасындакы ыкдысады, ылымы, техники ве медени арагатнашыклары өсүрмөге ве пугталандырмага чалшылмагыны голданып ве гирдежилер үчин хем-де эмлэк үчин ики гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак хем-де салгытлары төлемекден боюн гачырмагың өнүни алмак ве салгыт бабатда кемситмөге ёл бермезлик максады билең, шу Ылалашыгы баглашмагы карар этдилер ве

шулар барада ылалашдылар:

1 мадда

ЫЛАЛАШЫК УЛАНЫЛЯН АДАМЛАР

Шу Ылалашык Ылалашың Дөвлетлерин биринин я-да икисинин хем резедентлери болуп дурян адамлар барада уланыляр.

2 мадда

ГУРШАЛЫП АЛЫНЯН САЛГЫТЛАР

1. Шу Ылалашык Ылалашың Дөвлет я-да онун ерли хөкимет органлары тарапындан гирдежилер үчин ве эмлэк үчин салгытлар барада оларын алынмагының усулына гарамаздан уланыляр.

2. Гирдежилерин умумы мукдарындан, эмлэгин умумы мукдарындан я-да оларын айры-айры элементлеринден алынян әхли салгытлар, шол санда гозгалиян я-да гозгалмаян эмлэгин айрыбашгаланмагындан алнан гирдежилерден алынян салгытлар, кәрханалар тарапындан төленийән иш хакының я-да айлык хакының умумы мөчберинден алынян салгытлар, шейле хем эмлэгин бахасының артышына салынян салгытлар гирдежи үчин ве эмлэк үчин салгытлар дийлип хасап эдилйәр.

3. Өзлери барасында Ылалашык дегишли болан салгытлар, хусусан-да, шу ашакдакылардан ыбаратдыр:

а) Түркменистанда:

(i) пейда (гирдежи) үчин салгыт;

(ii) физики тараплардан алынян гирдежи салгыды;

(iii) ерасты байлыкларындан пейдаланыландыгы үчин салгыт;

(iv) кәрханаларын эмлэги үчин салгыт;

(v) ер үчин салгыт;

(vi) улаг серишделеринин әелеринден алынян салгыт;

(мундан бейлөк “Түркменистаның салгытлары” хөкмүнде атландырылян салгытлар).

б) Эрменистан Республикасында:

(i) пейда үчин салгыт;

(ii) гирдежи салгыды;

(iii) эмлэк үчин салгыт;

(iv) ер үчин салгыт;

(мундан бейлек “Эрменистаның салгытлары” хөкмүнде атландырылган салгытлар).

4. Ылалашык бар болан салгытлара гошмача я болмаса шолар билен билеликте шу Ылалашыга гол чекилен сенеден соң салынжак шоңа меңзеш я-да шолар ялы әхли салгытлар бабатда хем уланылар. Ылалашың Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары өзлериниң дегишли салгыт канунларына гиризилен дүйпли үйттетмелер хақында бирек-биреге хабар берерлер.

3 мадда УМУМЫ КЕСГИТЛЕМЕЛЕР

1. Эгер контекстде башгача йүзе чыкмаса, шу Ылалашыгың максатлары үчин:

а) “бир Ылалашың Дөвлет” ве “бейлеки Ылалашың Дөвлет” аңлатмалары контексте багылыкда Түркменистаны я-да Эрменистаны аңладяр;

б) “Түркменистан” аңлатмасы Түркменистаны аңладяр ве географики маныда уланылган махалы Түркменистаның территориал сувларыңдан дашардакы ислендик себити өзүнде жемлейәр, ол болса халкара хукугына ве Түркменистаның канунларына лайыкыкда чөклеринде Түркменистан деңиз дүйби, байлыклары ве оларың тебигы ресурслары барасында өз хукугыны амала ашырып билжек себит болуп дуряр;

с) “Эрменистан” адалгасы Эрменистан Республикасыны аңладяр ве географики маныда уланылган махалы өзлери барасында Эрменистан Республикасы халкара хукугының нормаларына ве ичерки канунларына лайыкыкда озыгтыярлы хукугыны ве юрисдикциясыны амала ашырган территорияны, шол санда ичерки сувларыны өзүнде жемлейәр;

д) “тарап” аңлатмасы физики тарапы, компанияны ве тарапларың ислендик бейлеки бирлешмесини өз ичине аляр;

е) “компания” аңлатмасы ислендик корпоратив бирлешги я-да салгыт салмак максады билен корпоратив бирлешик хөкмүнде гаралан ислендик бейлеки гураманы аңладяр;

ф) “бир Ылалашың Дөвлетин кәрханасы” ве “бейлеки Ылалашың Дөвлетин кәрханасы” аңлатмалары контексте багылыкда Түркменистаның я-да Эрменистаның канунларына лайыкыкда беллиге алнан кәрхананы аңладяр;

г) “халкара гатнавы” аңлатмасы Ылалашың Дөвлетин кәрханасы тарапыңдан уланылган деңиз, деря я-да хова гэмиси, автомобиль я-да демир ёл улаг серишдеси аркалы амала ашырылган ислендик гатнавлары аңладяр, шейле гатнав дине бейлеки Ылалашың Дөвлетде ерлешен пунктларың арасында амала ашырылган халатлар муна гирмейәр;

h) “ыгтыярлы орган” аңлатмасы:

(i) Түркменистанда: Ыкдысадыет ве малие министрлигини хем-де Түркменистаның Баш дөвлет салгыт инспекциясыны я-да оларың долы ыгтыярлы векилини аңладяр;

(ii) Эрменистанда: Малие министрлигини я-да онуң долы ыгтыярлы векилини;

i) “милли тарап” аңлатмасы:

(i) Ылалашың Дөвлетин гражданы болан ислендик физики тарапы;

(ii) ылалашың Дөвлетин уланылган канунлары эсасында шейле статусы алан ислендик юридик тарапы, шерекети я-да ассоциацияны аңладяр.

2. Ылалашың Дөвлет тарапыңдан Ылалашык уланылган махалы, эгер контекстден башгача йүзе чыкмаян болса, онда кесгитленилмедик ислендик аңлатма салгытлар бабатдакы Ылалашыга дегишли болан бу Дөвлетин канунлары аркалы шол вагтда оңа берилён шол мана эе болар.

4 мадда РЕЗИДЕНТ

1. Шу Ылалашыгың максатлары үчин “бир Ылалашян Дөвлетинң резиденти” диен аңлатма шол Дөвлетинң канунлары боюнча шол дөвлетде өз яшаян ери, беллиге алнан ери, хемишелик болян ери я-да башга бир шунуң ялы өлчег эсасында шол дөвлетде салгыт салмага дегишли тарапы аңладяр. Эмма бу аңлатма диңе шол Дөвлетдәки чешмелерден алынян гирдежилер бабатда я-да шондакы бар болан эмләк бабатда бу Дөвлетде салгыт салмага дегишли ислендик тарапы өз ичине алмаяр.

2. Хачан-да шу мадданың 1 пунктуның дүзгүнлерине лайыклықда физики тарап Ылалашян Дөвлетлеринң икисиниң резиденти болуп дурян халатында онун статусы шу ягдайда кесгитленилйәр:

а) ол өзүниң хемишелик яшайыш жайы болан Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр, эгер онун Ылалашян Дөвлетлеринң икисинде хемишелик яшайыш жайы бар болса, ол хас якын шахсы ве ыкдысады арагатнашыгы (яшайыш бәхбитлериниң меркези) болан Дөвлетинң резиденти хасап эдилйәр;

б) эгер онун яшайыш бәхбитлериниң меркези болан Дөвлет кесгитленилип билинмежек болса я-да эгер онун Ылалашян Дөвлетлеринң хич биринде хем хемишелик яшайыш жайы болмаса, ол адатча яшаян шол Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр;

с) эгер ол адатча Дөвлетлеринң икисинде хем яшаян болса я-да оларын хич биринде хем яшамаян болса, ол гражданы болуп дурян Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр;

д) эгер Ылалашян Тарапларын хер бири она өз гражданы хөкмүнде гараян болса я-да эгер ол шоларын хич бириниң гражданы болмаса, онда Ылалашян Дөвлетлеринң ыгтыярлы органлары бу меселәни өзара ылалашык боюнча чөзйәрлер.

3. Эгер шу мадданың 1 пунктуның дүзгүнлерине лайыклықда физики тарап болмаян адам Ылалашян Дөвлетлеринң икисиниң резиденти болуп дурян халатында, онда ол өз беллиге алнан Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр.

5 мадда ХЕМИШЕЛИК ВЕКИЛЧИЛИК (ЭДАРА)

1. Шу Ылалашыгың максатлары үчин “хемишелик векилчилик (эдара)” аңлатмасы кәрхананың телекечилик ишини долы я-да кем-кәслеийин амала ашырян хемишелик иш ерини аңладяр.

2. “Хемишелик векилчилик (эдара)” аңлатмасы, хусусан-да, шулары өз ичине аляр:

а) доландырыш ерини;

б) филиалы;

с) офиси;

д) сөвда ерини;

е) фабриги;

ф) уссахананы;

д) шахтаны, небит я-да газ скважинасыны, карьеры я-да тебигы ресурслар гөзленилйән, ишленип гечилйән я-да чыкарылян башга бир ислендик ери.

3. “Хемишелик векилчилик (эдара)” аңлатмасы шейле хем:

а) гурлушык мейданчасыны, гурлушык, монтаж я-да йыгнайжы объекти я-да ятланып гечилен объектлер билен багланьшыккы гөзегчилик ишини, йөне диңе шолар билен багланьшыккы ишлеринң довамлылығы он ики айдан гечен халатында;

б) гулдукчыларын я-да кэрхана тарапындан шу максатлар үчин ише хақына тугулан бейлеки ишгэрлерин үсти билен кэрхана тарапындан хызматларын, шол санда консультацион хызматларын эдилмегини, йөне дине юрдуң чөклеринде шунуң ялы ишин (бир я-да бирнече объектлер үчин) довамлылыгы жеми алнанда он ики айдан көп болан дөвре я-да дөврлере барабар болса, шолары өз ичине аляр.

4. Шу мадданың озалкы дүзгүнлерине гарамаздан, бир Ылалашян Дөвлетин кэрханасының ишинин шу гөрнүшлери бейлеки Ылалашян Дөвлетде хемишелик векилчилигин (эдараның) үсти билен амала ашырыян хөкмүнде гаралмаяр:

а) кэрхана дегишли харытлары я-да өнүмлери дине сакламак я-да гөркезмек максады билен, десгалары пейдаланмагы;

б) дине сакламак я-да гөркезмек максады билен, кэрхана дегишли харытларын я-да өнүмлерин горуны сакламагы;

в) дине бейлеки кэрханалар тарапындан гайтадан ишлемек максады билен, кэрхана дегишли харытларын я-да өнүмлерин горуны сакламагы;

г) дине харытлары я-да өнүмлери сатын almak я-да кэрхана үчин маглуматлары йыгнамак максады билен, хемишелик иш орнуны сакламагы;

д) дине кэрхана үчин тайярлык я-да көмекчи хәсиетли ислендик бейлеки иши амала ашырмак максады билен, хемишелик иш орнуны сакламагы;

е) дине (а)-дан (е) кичи пунктлара ченли саналан ишин гөрнүшлерини ислендик бабатда утгашдырмак үчин, хемишелик иш орнуның шейле утгашдырма нетижесинде йүзе чыкян жеми иши тайярлык я-да көмекчи хәсиете эе болан шертлеринде хемишелик иш орнуны сакламагы.

5. Шу мадданың 1 ве 2 пунктларының дүзгүнлерине гарамаздан, 7 пунктда агзалан гарашсыз статусы болан агентден башга тарап Ылалашян Дөвлетде бейлеки Ылалашян Дөвлетин кэрханасының адындан херекет эдйән болса, онда шу ашакдакы халатларда шол кэрхана шол тарапың кэрхана үчин эдйән ислендик иши бабатда илки агзалан Ылалашян Дөвлетде хемишелик векилчилиги (эдарасы) болан хөкмүнде гараляр:

а) эгер шол тарапың кэрхананың адындан контрактлары баглашмак ыгтыярлары илки ады агзалан Дөвлетде бар болса ве олары адатча пейдаланын болса, шол тарапың иши 4 пунктда гөркезилен, хемишелик иш еринин үсти билен амала ашырыланда хем шу пунктун дүзгүнлерине лайыклыкда оны хемишелик векилчилигин (эдараның) хемишелик иш ерине өвүрмейән иш билен чөкленилйән халатлары муңа гирмейәр;

б) эгер шол тарапың шейле ыгтыярлыклары болмаса, йөне адатча шондан ол харытлары я-да өнүмлери кэрхана үчин ызыгидерли ягдайда элтйән илки ады агзалан Дөвлетинде оларын горларыны адатча саклаян болса.

6. Шу мадданың өндөки дүзгүнлерине гарамаздан, эгер Ылалашян Дөвлетин этиячландырыш кэрханасы шол бейлеки Дөвлетин территориясында этиячландырыш байракларыны йыгнаян, гарашсыз статуслы агент болуп дурмаян, шу мадданың 7 пункты өзүне дегишли болан тарапың үсти билен шол ерде мүмкин болан төвекгелчиликде этиячландырян болса, шол кэрхана гайтадан этиячландырмак халатларындан башга халатларда бейлеки Ылалашян Дөвлетде хемишелик векилчилиги (эдарасы) бар болан дөвлет хасап эдилер.

7. Дине эгер кэрхана телекечилик ишини шол Дөвлетде брокерин, комиссионерин я-да гарашсыз статуслы ислендик бейлеки агентин үсти билен амала ашырян болса, шол тараплар өз адаты ишинин чөклеринде херекет эдйән шертлеринде, кэрхана Ылалашян Дөвлетде хемишелик векилчилиги (эдарасы) болан кэрхана хөкмүнде гаралмаяр. Эмма, эгер шейле агентин иши шол кэрхананың ишинде долы жемленилен болса, онда шу пунктун чөклеринде она гарашсыз статуслы агент хөкмүнде гаралмаз.

“Гарашсыз статуслы агент” аңлатмасы бир Ылалашян Дөвлетин кәрханасы бабатда бейлеки Ылалашян Дөвлетин резиденти болуп дурян ве илки ады агзалан Дөвлетин кәрханасы билен зэхмет гатнашыкларында дурмаян физики тарапы аңладяр.

8. Ылалашян Дөвлетин резиденти болан компанияның бейлеки Ылалашян Дөвлетин резиденти болан я болмаса шол бейлеки Дөвлетде телекечилик ишини амала ашырян (я-ха хемишелик векилчилигин (эдараның) үсти билен я-да нэхилидир башга бир гөрнүште) кәрхана контроллык этмегинин, я-да ол тарапындан контроллык эдилмегинин ези шол компанияларың бирини бейлеки компанияның хемишелик векилчилигине (эдарасына) өвүрмейэр.

6 мадда

ГОЗГАЛМАЯН ЭМЛӘКДЕН АЛЫНЯН ГИРДЕЖИЛЕР

1. Ылалашян Дөвлетин резидентиниң бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән гозгалмаян эмлөкден (шол санда оба ве токай хожалыгындан алян гирдежиси) алян гирдежилерине шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

2. “Гозгалмаян эмлөк” аңлатмасы гараян эмлөгин ерлешйән ери болан Ылалашян Дөвлетин канунлары боюнча нэхили мана эе болса, шол мана эе болмалыдыр. Дениз, деря ве хова гэмилерине, автомобиль улагларына ве херекет эдйән демир ёл дүзүмине гозгалмаян эмлөк хөкмүнде гаралмаяр.

3. Шу мадданың 1 пунктуның дүзгүнлери гозгалмаян эмлөги гөни пейдаланмакдан, кәрндесине бермекден я-да башга бир ислендик гөрнүште пейдаланмакдан алынян гирдежилер барада хем уланыляр.

4. Эгер акциялара я-да компанияда бейлеки корпоратив хукуклара эелик эдилмеги шейле акцияларың я-да корпоратив хукукларың эесине компания дегишли гозгалмаян эмлөкден пейдаланмак хукугыны берйән болса, онда шейле пейдаланмак хукугыны гөни пейдаланмакдан, кирейине бермекден я-да пейдаланмагың ислендик бейлеки гөрнүшлеринден алынян гирдежилере гозгалмаян эмлөк ерлешйән шол Ылалашян Дөвлетде салгыт салнып билнер.

5. Шу мадданың 1 ве 3 пунктларының дүзгүнлери кәрхананың гозгалмаян эмлөгинден алынян гирдежилер ве гарашсыз шахсы хызматлары этмек үчин пейдаланылян гозгалмаян эмлөкден алынян гирдежилер барада хем уланыляр.

7 мадда

ТЕЛЕКЕЧИЛИК ИШИНДЕН АЛЫНЯН ПЕЙДА

1. Эгер Ылалашян Дөвлетин кәрханасы дине бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән хемишелик векилчилигиниң (эдарасының) үсти билен шол ерде телекечилик ишини амала ашырмаян болса, шол кәрхананың пейдасына дине шол Дөвлетде салгыт салыняр. Эгер кәрхана ёкарда айдыльшы ялы телекечилик ишини амала ашырян болса, онда онун пейдасына бейлеки Дөвлетде, йөне шол хемишелик векилчилиге (эдара) дегишли болан бөлеги бабатда салгыт салнып билнер.

2. Шу мадданың 3 пунктуның дүзгүнлерини назара алмак билен, эгер Ылалашян Дөвлетин кәрханасы бейлеки Ылалашян Дөвлетде шол ерде болян хемишелик векилчилигиниң (эдарасының) үсти билен телекечилик ишини амала ашырян болса, онда хер бир Ылалашян Дөвлетде шол хемишелик векилчилиге (эдара) онун хут шонун ялы я-да барабар шертлери хут шонун ялы, я-да барабар иш билен мешгулланян айрыбашга я болмаса айратын кәрхана болуп, хемишелик векилчилик (эдара) болан кәрханадан долы гарашсыз херекет еден халатында алып билжек пейдасы дегишлидир.

3. Хемишелик векилчилигин (эдараның) пейдасы кесгитленилен махалы шейле хемишелик векилчилигин (эдараның) максатлары үчин эдилен чыкдажыларың, шол санда доландырыш ве умумы административ чыкдажыларың, оларың хемишелик векилчилигин (эдараның) ерлешйән ери болан Дөвлетде я-да онун чөклеринден дашарда чекилендигине гарамаздан, хасапдан чыкарылмагына ёл берилйэр.

4. Хэзирликче Ылалашян Дөвлетлерин бирини канунлары боюнча хемишелик векилчилиге (эдара) дегишли эдилйән пейда кәрханаларың ве онун дүрли бирликлериниң арасында умумы пейданы денечер пайламагың эсасында кесгитленилип билинйәнчә шу мадданың 2 пунктуның дүзгүнлери шу Ылалашян Дөвлет тарапындан шейле пайламак аркалы салгыт салынян пейданы хасапламага пәстел бермес.

5. Хич бир пейда дине шол хемишелик векилчилигиң (эдараның) кәрхана үчин харытлары я-да өнүмлери сатын алмагы эсасында хемишелик векилчилигиң (эдараның) хасабына дегишли эдилмес.

6. Өндәки пунктларың максатлары үчин, хемишелик векилчилиге (эдара) дегишли болан пейда, эгер шол тертиби үйтгетмек үчин себәплер етерлик ве эсаслы болмаса, хер йыл шол бир усул билен кесгитленилйәр.

7. Эгер пейда гирдежилерин шу Ылалашыгың бейлеки маддаларында шолар барасында айратын айдылян гөрнүшлерини өз ичине алян болса, онда шол маддаларың дүзгүнлери шу мадданың дүзгүнлерине тәсир этмейәр.

8 мадда **ХАЛКАРА ГАТНАВЛАРЫ**

1. Ылалашян Дөвлетин кәрханасының дениз, деря я-да хова гәмилерини, автомобиль я-да демир ёл улаг серишделерини халкара гатнавында уланмакдан алян пейдасына салгыт дине шол Дөвлетде салыняр.

2. Ылалашян Дөвлетин кәрханасының харытлары ве өнүмлери дашамак үчин пейдаланылян контейнерлерини (шол санда трейлерлерини ве контейнерлери дашамак үчин уланылян бейлеки энжамлары) сакламакдан, пейдаланмакдан я-да кирейине бермекден алян пейдасына дине шол Ылалашян Дөвлетде салгыт салыняр.

3. Шу мадданың 1 ве 2 пунктларының дүзгүнлери пул-а, билеликдәки кәрхана я-да улаг серишделерини уланмак барадакы халкара гурамасына гатнашмакдан алынян пейда үчин, йөне дине пейданың билеликдәки ишде өз пайына дегишли болан бөлеги үчин хем уланыляр.

9 мадда **АССОЦИРЛЕНЕН КӘРХАНАЛАР**

1. Шу халатда:

а) Ылалашян Дөвлетин кәрханасы бейлеки Ылалашян Дөвлетин кәрханаларыны доландырмага, олара контроллык этмәге я-да оларың маясына гөни я болмаса кеседен гатнашян махалы; я-да

б) шол бир адамлар бир Ылалашян Дөвлетин кәрханаларыны ве бейлеки Ылалашян Дөвлетин кәрханаларыны доландырмага, олара контроллык этмәге я-да оларың маясына гөни я-да кеседен гатнашян халатда;

ве хер бир халатда ики кәрхананың арасында оларың өзара коммерция ве малие гатнашыкларында ики гарашсыз кәрханаларың арасында болжак шертлерден тапавутланын шертлер дөредилйән я-да ёла гоюлян болса, онда оларың бириниң хасабына дегишли эдиллип билинжек, эмма шол шертлериң болмагы себәпли онун хасабына дегишли эдилмедик ислендик пейда шол кәрхананың пейдасына гошулып ве она дегишлиликде салгыт салнып билнер.

2. Бир Ылалашян Дөвлет бейлеки Ылалашян Дөвлетин кәрханасына шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнан пейданы шол биринжи Ылалашян Дөвлетин кәрханасының пейдасына гошан хем-де дегишлиликде салгыт салан махалы ве шейлеликде гошулан пейда, эгер ики кәрхананың арасындакы гатнашыклар гарашсыз кәрханаларың арасындакы ялы боланда ады илкинжи агзалан Дөвлетин кәрханасының хасабына дегишли эдиллип билинжек пейда болуп дуриян махалы, онда шол бейлеки Дөвлет шол пейда үчин өзүнде хасапланылан салгыда дегишли такыкламалары гиризер. Шейле такыклама кесгитленилен махалы шу

Ылалашыгың бейлеки дүзгүнлери герегиче назара алнар, Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары болса зерур болан махалы бири-бири билен консультациялары гечирерлер.

10 мадда ДИВИДЕНДЛЕР

1. Бир Ылалашян Дөвлетин резиденти болуп дуриян компанияның бейлеки Ылалашян Дөвлетин резидентине төлейэн дивидендлерине шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

2. Эмма, шейле дивидендлере дивидендлери төлейэн компания резиденти болан Ылалашян Дөвлетде шол Дөвлетин канунларына лайыктыкта хем салгытлар салнып билнер, йөне, эгер алыжы дивидендлерин хақыкы эеси болса, онда шейле гөрнүште алынган салгыт:

а) эгер дивидендлери төлейэн компанияның уставлайын фондуның ин болманда 25 процентине эелик эдйэн компания дивидендлерин хақыкы эеси болса, дивидендлерин жеми мөчберинин 5 процентинден;

б) галан әкли халатларда дивидендлерин жеми мөчберинин 15 процентинден гечмели дәлдир.

Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары өзара ылалашык боюнча шу чөклөндирмәни уланмагың усулыны беллейерлер.

Бу пункт өзүнден дивидендлер төленилйән пейда бабатда компания салгыт салмага тәсир етмейәр.

3. "Дивидендлер" аңлатмасы шу Ылалашыкта уланылан махалы акциялардан я-да берги талаплары болуп дурмаян, пейдалара гатнашмага хукук берйән бейлеки хукуклардан алынган гирдежини, шейле хем бейлеки корпоратив хукуклардан алынган, пейданы пайлаян компания резиденти болан Дөвлетин канунларына лайыктыкта, салгытлар бабатда акциялардан алынган гирдежилер ялы дүзгүнлештирилмәге дегилли болан гирдежини аңладяр.

4. Эгер дивидендлерин хақыкы эеси бир Ылалашян Дөвлетин резиденти болмак билен, дивидендлери төлейэн компания өз резиденти болан бейлеки Ылалашян Дөвлетде телекечилик ишини шол ерде болян хемишелик векилчилигин (эдараның) үсти билен амала ашырян я-да шол бейлеки Дөвлетде шол ерде ерлешйән хемишелик базадан гарашсыз шахсы хызматлары эдйән болса ве өзи барада дивидендлер төленилйән эелик этмек хақыкатда шейле хемишелик векилчилиге (эдара) я-да хемишелик база дегилли болса, шу мадданың 1 ве 2 пунктларының дүзгүнлери уланылмаяр. Шейле халатда ягдая гөрә 7 я-да 14 маддаларын дүзгүнлери уланылар.

5. Бир Ылалашян Дөвлетин резиденти болан компания бейлеки Ылалашян Дөвлетден пейда я-да гирдежи алян махалы шол бейлеки Дөвлет шол компания тарапындан төленилйән дивидендлери салгытлардан долы бошадып билер, эгер шол дивидендлер шол бейлеки Дөвлетин резидентине төленилйән халатлары я-да өзи барада дивидендлер төленилйән эелик этмек хақыкатда хем шол бейлеки Дөвлетде ерлешйән хемишелик векилчилиге (эдара) я-да хемишелик база дегилли болан халатлары муна гирмейәр ве компанияның пайланылмадык пайдасына, хатда дивидендлер төленилйән болса я-да пайланылмадык пейда шол бейлеки Дөвлетде эмеле гелйән пейдадан я-да гирдежиден долы я болмаса кем-кәс ыбарат болса хем пайланылмадык пейда үчин салгыт салып билмез.

11 мадда ПРОЦЕНТЛЕР

1. Бир Ылалашян Дөвлетде эмеле гелйән ве бейлеки Ылалашян Дөвлетин резидентине төленилйән процентлере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Эмма, шол процентлере оларын эмеле гелйән ери болан Ылалашян Дөвлетде ве шол Дөвлетин канунларына лайыктыкта хем салгытлар салнып билнер, йөне эгер алыжы процентлерин хақыкы эеси болса, онда шейле гөрнүште алынган салгыт процентлерин жеми мукдарының 10 процентинден гечмели дәлдир.

Ылалашыян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары өзара ылалашык боюнча бу чөклендирмелери уланмагың усулыны беллейерлер.

3. "Процентлер" аңлатмасы шу Ылалашыкда уланылан махалы ипотека үпжүнчилигине ве бергидарларын пейдаларына гатнашмак хукугынын бардыгына гарамаздан, ислендик гөрнүшли берги талапларындан алынян гирдежини ве хусусан-да, хөкүметин гымматлы кагызларындан алынян гирдежини ве облигацияларындан я болмаса берги борчнамаларындан алынян гирдежини, шол санда шол гымматлы кагызлар, облигациялар я-да берги борчнамалары боюнча байрактары ве утушлары аңладяр. Вагтында төленилмедик төлеглер үчин жеримелере шу Ылалашыгын максатлары үчин процентлер хөкмүнде гаралмаяр.

4. Эгер процентлерин хақыкы эеси бир Ылалашыян Дөвлетин резиденти болмак билен, процентлерин эмеле гелйән ери болан бейлеки Ылалашыян Дөвлетде телекечилик ишини шол ерде ерлешйән хемишелик векилчилигин (эдаранын) үсти билен амала ашырян я-да шол бейлеки Дөвлетде шол ерде ерлешйән хемишелик базадан гарашсыз шахсы хызматлары эдйән болса ве өзи барасында процентлер төленилйән берги борчнамасы шейле хемишелик векилчилеге (эдара) я-да хемишелик база хақыкатда дегишли болса, шу мадданын 1 ве 2 пунктларынын дүзгүнлери уланылмаяр. Шейле халатда ягдая гөрә 7 я-да 14 маддаларын дүзгүнлери уланылар.

5. Эгер процентлери төлейжи шол Дөвлет, онун ерли хәкиммет органы я болмаса шол Дөвлетин резиденти болса, процентлер шол Ылалашыян Дөвлетде дөрөйәр дийлип хасапанылар. Эгер-де процентлери төлейән тарапын онун Ылалашыян Дөвлетин резиденти болуп дурандыгына я-да дәлдигине гарамаздан, Ылалашыян Дөвлетде процентлер төленилйән бергидарлыгын эмеле гелмеги билен багланьшыклы хемишелик векилчилиги (эдарасы) я хемишелик базасы бар болса ве шол процентлери төлемек боюнча чыкдажылары шейле хемишелик векилчилик (эдара) я-да хемишелик база чекйән болса, онда шейле процентлер хемишелик векилчилигин (эдаранын) я-да хемишелик базанын ерлешйән Дөвлетинде дөрөйәр дийлип хасап эдилйәр.

6. Эгер процентлерин төлейжиси билен оларын хақыкы эесинин арасындакы я-да оларын икиси билен хайсыдыр бир бейлеки тарапын арасындакы айратын гатнашыктар себәпли процентлерин төгелере эсас болан берги борчнамасына дегишли мукдары шейле гатнашыктар болмадык халатда процентлерин төлейжиси билен оларын хақыкы эесинин арасында ылалашылып билинжек мукдарындан гечйән болса, онда шу мадданын дүзгүнлери дине сонкы гөркезилен мукдар барада уланылар. Шейле халатда төгелерин артын бөлеги өңкүлери ялы шу Ылалашыгын бейлеки дүзгүнлерини етерлик назара алмак билен, хер бир Ылалашыян Дөвлетин канунларына лайыклыкда салгыт салмага дегиштидир.

12 мадда РОЯЛТИЛЕР

1. Бир Ылалашыян Дөвлетде дөрөйән ве бейлеки Ылалашыян Дөвлетин резидентине төленилйән роялтилере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Эмма, шейле роялтилере оларын дөрөйән ери болан Ылалашыян Дөвлетде ве шол Дөвлетин канунларына лайыклыкда хем салгыт салнып билнер, йөне эгер алыжы роялтилерин хақыкы эеси болса, онда шейле халатда алынян салгыт роялтилерин умумы мукдарынын 10 процентинден гечмели дәлдир.

Ылалашыян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары өзара ылалашмак боюнча бу чөклендирмелери уланмагың усулыны беллейерлер.

3. "Роялтилер" аңлатмасы шу Ылалашыкда уланылан махалы эдебият, сунгат эсерлери я-да ылымы эсерлер, шол санда кинематографик фильмлер (я-да радио я-да телевизион алып эшитдириш үчин пейдаланылян фильмлер я болмаса кассеталар), ислендик патент, сөвда маркасы, дизайн я-да модель, план, гизлин формула я процес барадакы ислендик авторлык хукуктарын пейдаланыландыгы я-да олары пейдаланмак хукугынын берлендиги, я болмаса сенагат, коммерция я ылымы энжамлары пейдаланмак я олары пейдаланмага хукугын берлендиги үчин я-да сенагат, коммерция я

Ылмы тежрибэ дегишли болан маглуматлар үчин хак хөкмүндө алынган ислендик гөрнүшдөки төлеги анладяр.

4. Эгер роялтилерин хакыкы эеси бир Ылалашян Дөвлетин резиденти болмак билен, роялтилерин эмеле гелйән ери болан бейлеки Ылалашян Дөвлетде телекечилик ишини шол ерде ерлешйән хемишелик векилчилигин (эдараның) үсти билен амала ашырян я-да шол бейлеки Дөвлетде шол ерде ерлешйән хемишелик базадан гарашсыз шахсы хызматлары эдйән болса ве өзи барасында роялтилер төленилийән хукук я-да эмлэк шейле хемишелик векилчилик (эдара) я-да хемишелик база билен хакыкатда баглы болса, шу мадданың 1 ве 2 пунктларының дүзгүнлери уланылмаяр. Шейле халатда ягдая баглылыкда 7 я-да 14 маддаларың дүзгүнлери уланылар.

5. Төлейжи Ылалашян Дөвлетин өзи, онун ерли хәкимнет органы я-да шол Дөвлетин резиденти болса, роялтилер шол Ылалашян Дөвлетде дөрөйәр дийлип хасап эдилйәр. Эгерде роялтилери төлейжиниң Ылалашян Дөвлетин резидентидигине я-да дәлдигине гарамаздан, Ылалашян Дөвлетде өзи билен багланьшыклылыкда роялтилер төленилийән бергидарлык йүзе чыкан хемишелик векилчилик (эдара) я-да хемишелик база бар болса ве шол роялтилери төлемек боюнча чыкдажылары шейле хемишелик векилчилик (эдара) я-да хемишелик база чекйән болса, онда роялтилер хемишелик векилчилигин (эдараның) я-да хемишелик базаның ерлешйән ери болан Дөвлетде дөрөйәр дийлип хасап эдилйәр.

6. Эгер роялтилерин төлейжиси билен оларың хакыкы эесиниң арасындакы я-да оларың икиси билен хайсыдыр бир бейлеки тарапың арасындакы айратың гатнашыклар себәпли роялтилерин төлеглере эсас болан хукугын я-да маглуматың уланмага дегишли мукдары шейле гатнашыклар болмадык халатда роялтилерин төлейжиси билен оларың хакыкы эесиниң арасында ылалашылып билинжек мукдарыңдан гечйән болса, онда шу мадданың дүзгүнлери дине сонкы гөркезилен мукдар барада уланылар. Шейле халатда төлеглериң артың бөлеги өнкүси ялы шу Ылалашыгын бейлеки дүзгүнлерини гөвнежай хасаба алмак билен, хер бир Ылалашян Дөвлетин канунларына лайыклыкда салгыт салмага дегишлидир.

13 мадда ЭМЛӘГИҢ АЙРЫБАШГАЛАНМАГЫНДАН АЛЫНГАН ГИРДЕЖИЛЕР

1. Ылалашян Дөвлетин резидентиниң 6 маддада кесгитлемеси берлен ве бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән гозгалмаян эмләгин айрыбашгаланмагыңдан алян гирдежилерине шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Бир Ылалашян Дөвлетин кәрханасының бейлеки Ылалашян Дөвлетдәки хемишелик векилчилигиниң (эдарасының) коммерция эмләгиниң бир бөлеги болан гозгалаян эмләгин я-да гарашсыз шахсы хызматлары этмек үчин Ылалашян Дөвлетлериң биринин резидентиниң ыгытарындакы ве бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән хемишелик база дегишли болан гозгалаян эмләгин айрыбашгаланмагыңдан алынган гирдежилере, шол санда шейле хемишелик векилчилигин (эдараның) айратыңтыкда я-да тутуш кәрхана билен билеликде я-да хемишелик базаның айрыбашгаланмагыңдан алнан гирдежилерере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

3. Ылалашян Дөвлетин кәрханасының халкара гатнавларында уланылян дениз, деря я-да хова гәмилериниң, автомобиль я-да демир ёл улаг серишделериниң я-да оларың уланылмагы билен багланьшыклы гозгалаян эмләгин айрыбашгаланмагыңдан алян гирдежилерине дине шол Дөвлетде салгыт салыняр.

4. Акциялары я-да активлери гөс-гөни я-да кеседен, эсасан, Ылалашян Дөвлетин территориясында ерлешйән гозгалмаян эмләкден ыбарат болан компанияның бейлеки корпоратив хукукларыны айрыбашгаламакдан алнан гирдежилере шол Дөвлетде салгыт салнып билнер.

5. Шу мадданың 4 пунктунда агзалып гечиленлерден башга акцияларың, Ылалашян Дөвлетин резиденти болуп дуряң компанияның маясының айрыбашгаланмагыңдан алнан гирдежилере шол Дөвлетде салгыт салнып билнер.

6. Шу мадданың 1, 2, 3, 4 ве 5 пунктларында ятланылып гечиленден башга ислендик бейлеки эмләгин айрыбашгаланмагындан алының гирдежилере дине эмләгини айрыбашгалаян тарап өз резиденти болан Ылалашян Дөвлетде салгыт салыңяр.

14 мадда ГАРАШСЫЗ ШАХСЫ ХЫЗМАТЛАР

1. Бир Ылалашян Дөвлетин резидентинин хүнәрмент хызматлары этмекден я-да хәсиетине гарамаздан, башга бир ишден алян гирдежисине дине шол Дөвлетде салгыт салнып билнер. Эмма, шейле гирдежә, эгер:

а) онун бейлеки Ылалашян Дөвлетде өз ишини амала ашырмак максатлары үчин өзи үчин эльетерли хемишелик базасы бар болса, я-да

б) ол ислендик он ики айлык дөврүн довамында жеми алнанда 183 гүнден гечйән дөврүн я-да дөврүлерин довамында бейлеки Ылалашян Дөвлетде болян болса,

ве дине гирдежиниң шу бейлеки Дөвлетде эдилйән хызматлара дегишли болан бөлегине бейлеки Ылалашян Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. "Хүнәрмент хызматлары" адалгасы хусусан-да, гарашсыз ылмы, әдеби, артистлик, магарыф я-да мугаллымчылык ишини, шейле хем лукманларың, юристлерин, инженерлерин, архитекторларың, стоматологларың ве бухгалтерлерин гарашсыз ишини өз ичине аляр.

15 мадда ГАРАШЛЫ ШАХСЫ ХЫЗМАТЛАР

1. 16, 18 ве 19 маддаларың дүзгүнлерини назара алмак билен, эгер дине хакына тутмак боюнча иш бейлеки Ылалашян Дөвлетде амала ашырылмаян болса, бир Ылалашян Дөвлетин резидентинин хакына тутмак билен багланьшыклы иш боюнча алян хакына, иш хакына ве бейлеки шунун ялы гошмача хакына дине шол Дөвлетде салгыт салыңяр. Эгер хакына тутма боюнча иш шейле ерине етирилйән болса, шол ерден алнан шейле хака шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Шу мадданың 1 пунктуның дүзгүнлерине гарамаздан, бир Ылалашян Дөвлетин резидентиниң бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерине етирилйән хакына тутма иш билен багланьшыклылыкда алян хакына, эгер:

а) алыжы шол календарь йылында башлянян я-да тамамлянян ислендик он ики айлык дөврүде жеми алнанда 183 гүнден гечмейән дөврүн я дөврүлерин довамында бейлеки Дөвлетде боланда; ве

б) хак шол бейлеки Дөвлетин резиденти болмадык хакына тутужы тарапындан я-да онун адындан төлениленде; ве

с) гошмача хақы төлемек боюнча чыкдажылары хакына тутужының шол бейлеки Дөвлетдәки хемишелик векилчилиги (әдарасы) я-да хемишелик базасы чекмейән болса, дине илкинжи ады агзалан Дөвлетде салгыт салыңяр.

3. Шу мадданың өнки дүзгүнлерине гарамаздан, халкара гатнавларында Ылалашян Дөвлетин кәрханалары тарапындан уланылян дениз, деря я-да хова гәмисиниң бортунда, автомобиль ве демир ёл улаг серишделеринде хакына тутма боюнча амала ашырылян иш билен багланьшыклылыкда алының хака шол Дөвлетде салгыт салнып билнер.

16 мадда ДИРЕКТОРЛАРЫҢ ГОНОРАРЛАРЫ

Директорларың гонорарларына ве бир Ылалашян Дөвлетин резиденти тарапындан бейлеки Ылалашян Дөвлетин резиденти болан компанияның директорлар генешиниң агзасы хөкмүнде алының бейлеки шейле төлеглере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

17 мадда
СУНГАТ ИШГЭРЛЕРИ ВЕ СПОРТСМЕНЛЕР

1. 14 мадданың ве 15 мадданың дүзгүнлерине гарамаздан, бир Ылалашян Дөвлетин резидентиниң театрын, кинонын, радионың я-да телевиденийэниң артисти я болмаса сазанда ялы сунгат ишгэри хөкмүнде, я-да спортсмен хөкмүнде бейлеки Ылалашян Дөвлетде амала ашырылан өз шахсы иши нетижесинде алан гирдежисине шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Эгер сунгат ишгэрлериниң я-да спортсмениң хут шол гөрнүште амала ашырян шахсы ишинден болан гирдежи сунгат ишгэриниң я-да спортсмениң өзүне дәл-де, башга бир адамың адына хасапланыян болса, онда шол гирдежә 7, 14 ве 15 маддаларың дүзгүнлерине гарамаздан, сунгат ишгэриниң я-да спортсмениң ишиниң амала ашырыян ери болан Ылалашян Дөвлетде салгыт салнып билнер.

3. Эгер сунгат ишгэриниң я-да спортсмениң шу Дөвлете гелмеги Ылалашян Дөвлетлерин бириниң я-да икисиниң-де ерли хәкимнет органларының жемгыетчилик фондларындан долы малиелешдирилйән болса шу мадданың 1 ве 2 пунктларының дүзгүнлери сунгат ишгэрлериниң ве спортсменлерин Ылалашян Дөвлетде амала ашырян ишинден алян гирдежисине дегишли дәлдир. Шейле халатда дине шу сунгат ишгэри ве спортсмен резиденти болан ылалашян Дөвлетде гирдежә салгыт салыняр.

18 мадда
ПЕНСИЯЛАР

19 мадданың 2 пунктуның дүзгүнлерини хасаба алмак билен, Ылалашян Дөвлетин резидентине озалкы хакына тутма иш билен багланьшыкльыкда төленилйән пенсиялар ве бейлеки шунун ялы төлеглер дине шол Дөвлетде салгыт салмага дегишлидир.

19 мадда
ДӨВЛЕТ ГУЛЛУТЫ

1. а) Ылалашян Дөвлет я онуң ерли хәкимнет органы тарапындан я-да оларың дөреден фондларындан шол Дөвлете, я онуң ерли хәкимнет органына эдилен хызматлар бабатда ислендик физики тарапа төленилйән пенсиядан башга гошмача хака дине шол Дөвлетде салгыт салыняр.

б) Эмма, хызматлар шу Дөвлетде эдилйән болса ве физики тарап шол Дөвлетин резиденти болса, олар:

(i) шол Дөвлетин гражданы болуп дурян болса; я-да

(ii) дине хызматлар этмек максады билен, шол Дөвлетин резиденти болмаса, онда шейле гошмача хака дине бейлеки Ылалашян Дөвлетде салгыт салыняр.

2. а) Ылалашян Дөвлет я онуң ерли хәкимнет органы тарапындан я-да оларың дөреден фондларындан шол Дөвлете, я онуң ерли хәкимнет органына эдилен гуллуқ үчин физики тарапа төленилйән ислендик пенсия дине шол Дөвлетде салгыт салыняр.

б) Эмма, эгер физики тарап шол Дөвлетин резиденти ве гражданы болуп дурса, дине бейлеки Ылалашян Дөвлетде шейле пенсия салгыт салыняр.

3. 15, 16 ве 18 маддаларың дүзгүнлери Ылалашян Дөвлетин я онуң ерли хәкимнет органының телекечилик ишини амала ашырмагы билен багланьшыкльыкда эдилйән хызматлар барадакы гошмача хакы ве пенсиялар бабатда уланыляр.

20 мадда
ТАЛЫЛАР

1. Бейлеки Ылалашян Дөвлете гелмегиниң өң янында Ылалашян Дөвлетлерин бириниң резиденти болуп дурян я-да болан ве илжинжи агзалан Дөвлетде дине окамак я-да билим алмак максады билен болян талыбың я-да стажёрың алян хем-де онуң яшамагы, окамагы ве билим алмагы үчин ниетленилен төлеглере, эгер шейле төлеглер шол Дөвлетин

чөклеринден дашардакы чешмелерден йүзе чыкян шертлеринде шу Дөвлетде салгыт салынмаяр.

2. Ягдая баглылыкда бейлеки Ылалашян Дөвлетде эдилйөн хызматлар үчин талыба я-да стажёра төленилйөн гошмача хака шейле хызматлар оларың билим алмагы, сакланылмагы я-да окадылмагы билен багланышыклы болан шертлеринде шол Дөвлетде салгыт салынмаз.

21 мадда БЕЙЛЕКИ ГИРДЕЖИЛЕР

1. Өзлериниң йүзе чыкан чешмесине гарамаздан, бир Ылалашян Дөвлетин резидентиниң гирдежилериниң шу Ылалашыгың гечен маддаларында агзалмадык гөрнүшлери дине шу бейлеки Дөвлетде салгыт салынмага дегишлидир.

2. Эгер шейле гирдежилери алыжы Ылалашян Дөвлетлерин бириниң резиденти болуп дурян, бейлеки Ылалашян Дөвлетде шол ерде ерлешйөн хемишелик векилчилигин (эдараның) үсти билен телекечилик ишини амала ашырян хем-де шол бейлеки Дөвлетде шол ерде ерлешйөн хемишелик базадан гарашсыз шахсы хызматлары эдйөн ве өзлери билен багланышыклы гирдежи алнан хукук я-да эмлэк хакыкатдан хем шунун ялы хемишелик векилчилик (эдара) я-да хемишелик база билен багланышыклы болса, шу мадданың 1 пунктуның дүзгүнлери 6 мадданың 2 пунктунда кесгитленилен гозгалмаян эмлэкден алнан гирдежилерден башга гирдежилер барасында уланылмаяр. Шейле халатда ягдая гөрә 7 я-да 14 маддаларын дүзгүнлери уланылар.

3. Шу мадданың 1 ве 2 пунктларының дүзгүнлерине гарамаздан, Ылалашян Дөвлетлерин резидентиниң гирдежилериниң шу Ылалашыгың өнки маддаларында ятланылып гечилмедик ве бейлеки Ылалашян Дөвлетде йүзе чыкян гөрнүшлерине хем шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

22 мадда ЭМЛЭК

1. 6 маддада ятланып гечилйөн, Ылалашян Дөвлетлерин бириниң резидентиниң эчилиги болуп дурян ве бейлеки Ылалашян Дөвлетде болан гозгалмаян эмлэге шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Ылалашян Дөвлетлерин бириниң кәрханасының бейлеки Ылалашян Дөвлетде бар болан хемишелик векилчилигиниң (эдарасының) коммерция эмлэгиниң бир бөлеги болуп дурян гозгалаян эмлэге я-да гарашсыз шахсы хызматлары этмек максады билен, бейлеки Ылалашян Дөвлетде Ылалашян Дөвлетлерин бириниң резидентиниң ыгыярында болан хемишелик база дегишли болан гозгалаян эмлэге шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

3. Ылалашян Дөвлетин кәрханасының эчилиги болуп дурян ве халкара гатнавларында уланылан дениз, деря я-да хова гәмилери, автомобиль я-да демир ёл улаг серишделери тарапындан берлен эмлэге хем-де оларың уланылмагы билен багланышыклы гозгалаян эмлэге дине шол Дөвлетде салгыт салыняр.

4. Ылалашян Дөвлетин резидентиниң эмлэгиниң әкли бейлеки элементлерине дине шол Дөвлетде салгыт салыняр.

23 мадда ИКИ ГЕЗЕК САЛГЫТ САЛЫНМАГЫНЫ АРАДАН АЙЫРМАК

1. Эгер бир Ылалашян Дөвлетин резиденти шу Ылалашыгың дүзгүнлерине лайыклыкда бейлеки Ылалашян Дөвлетде салгыт салнып билинжек гирдежини алян я-да эмлэге әлик эдйөн болса, биринжи ятланып гечилен Дөвлет:

а) бу резидентин гирдежисине салынян салгытдан шол бейлеки Дөвлетде төленен гирдежи салгыдына барабар мөчбери айрып;

б) бу резидентин эмлэгине салынян салгытдан шол бейлеки Дөвлетде төленен эмлөк үчин салгыда барабар мөчбери айрып билер.

Бу айырмалар ислендик халатда гирдежиден я-да эмлөкден алынян салгыдын айырмалар берилйәнчө хасапанылан, ягдая гөрә шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билинжек гирдежә я-да эмлөге дегишли болан бөлегинден гечмели дәлдир.

2. Эгер Ылалашыгын ислендик дүзгүнлерине лайыктыкта бир Ылалашян Дөвлетин резидентинин алан гирдежиси я-да эмлөги шу Дөвлетде салгытдан бошадылан болса, бу Дөвлет муна гарамаздан бу резидентин гирдежисинин я-да эмлөгинин галан бөлегине салгыдын мөчбери хасапанылан махалы салгытдан бошадылан гирдежини я-да эмлөги үнс меркезине алып билер.

24 мадда КЕМСИТМЕЗЛИК

1. Ылалашян Дөвлетин милли тарапы бейлеки Ылалашян Дөвлетде шол бейлеки Дөвлетин милли тарапына хут шол ягдайларда, хусусан-да резидентчилик нукдайназарындан уланыян я-да уланылып билинжек салгыт салмактан я-да онун билен багланьшыкты борчнамалардан башга я-да хас агыр салгыт салмага я болмаса шонун билен багланьшыкты борчнамалара сезевар эдилмез. 1 мадданын дүзгүнлерине гарамаздан, шу дүзгүн Ылалашян Дөвлетлерин биринин я-да икисинин-де резидентлери болуп дурмаян физики тараплар барада хем уланыляр.

2. Гражданлыгы болмадык, Ылалашян Дөвлетин резидентлери болуп дурян адамлар Ылалашян Дөвлетлерин хич биринде Дөвлетин милли тарапына хут шонун ялы ягдайларда уланыян салгыт салмактан ве онун билен багланьшыкты борчнамалардан башга я-да хас агыр ислендик салгыт салмага я болмаса шонун билен багланьшыкты ислендик борчнамалара сезевар эдилмели дәлдир.

3. Бир Ылалашян Дөвлетин кәрханасынын бейлеки Ылалашян Дөвлетдеки хемешелик векилчилиги (эдарасы) барада шол бейлеки Дөвлетде уланыян салгыт салмак дүзгүнунин аматлыгы шол бейлеки Дөвлетде шонун ялы иши амала ашырян кәрхана барада барабар ягдайларда уланыян дүзгүнункиден пес болмалы дәлдир. Бу дүзгүне бир Ылалашян Дөвлетин бейлеки Ылалашян Дөвлетин резидентлеринин гражданлык статусы я-да машгала ягдайы эсасында олар салгыт салмак бабатда өз резидентлерине өзи тарапындан үпжүн эдилйән нәхилидир бир шахсы енилликлери, хасапдан чыкармалары ве енилликлери бермәге борчлы эдйән дүзгүн хөкмүнде дүшүнилмели дәлдир.

4. 9 мадданын 1 пунктунын, 11 мадданын 6 пунктунын, 12 мадданын 6 пунктунын дүзгүнлери уланыландан башга халатларда, бир Ылалашян Дөвлетин кәрханасы тарапындан бейлеки Ылалашян Дөвлетин резидентине төленилйән процентлер, роялтилер ве бейлеки төлеглер шейле кәрхананын салгыт салыномалы пайдасыны кесгитлемек максады билен, олар илки ады агзалан Дөвлетин резидентине төлениленде уланылжак шол бир шертлерде кемилмәге дегишли болмалыдыр. Хут шонун ялы-да, бир Ылалашян Дөвлетин кәрханасынын бейлеки Ылалашян Дөвлетин резидентине болан ислендик бергиси шол кәрхананын салгыт салынян эмлөгини кесгитлемек максады билен, илки ады агзалан Дөвлетин резидентине болан бергиси барада уланылжак хут шол шертлерде кемилмәге дегишли болмалыдыр.

5. Бир Ылалашян Дөвлетин маясы бейлеки Ылалашян Дөвлетин бир я-да бирнәче резидентинин долы я кем-кәс эчилиги болан, я болмаса маясына бейлеки Ылалашян Дөвлетин бир я бирнәче резиденти тарапындан гөнүден-гөни я кеседен контроллык эдилйән кәрханалары илки агзалан Дөвлетде илки агзалан Дөвлетин бейлеки шонун ялы кәрханалары барада уланылып билинжек салгыт салмак дүзгүнунден я-да онун билен багланьшыкты борчнамалардан башга я болмаса хас агыр ислендик салгыт салмак дүзгүнине я-да онун билен багланьшыкты ислендик борчнамалара сезевар эдилмели дәлдир.

25 мадда
ӨЗАРА ЫЛАЛАШМАК АМАЛЫ

1. Эгер тарап Ылалашян Дөвлетлерин биринин я-да икисинин-де херекетлери өзүне шу Ылалашыгын дүзгүнлерине лайык гелмейэн салгыт салынмагына элтйэр я болмаса элтер дийип хасап эдйэн болса, ол шол дөвлетлерин милли канунларында гөз өнүнде тутулан гораг серишделерине гарамаздан, өз ишини гарамак үчин резиденти болуп дурян Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органларына я-да, эгер онун иши 24 мадданын 1 пунктуна дегишли болса, милли тарапы болан Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органларына берип билер. Арза салгыт салмак шу Ылалашыгын дүзгүнлерине лайык гелмезлигине гетирйэн херекетлер хакында илкинжи хабар эдилен пурсатдан башлап үч йылын довамында берилмелидир.

2. Ыгтыярлы орган, эгер ол арза эсаслы дийип хасапласа ве эгер өзүнин канагатландырыжы чөзгүде гелмөге ягдайы болмаса, Ылалашыга лайык гелмейэн салгытларын салынмагындан гутулмак максадына эерип, меселэни бейлеки Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органы билен өзара ылалашмак боюнча чөзмөге чалышяр. Газанылан ислендик шертлешик Ылалашян Дөвлетлерин милли канунларында бар болан хайсыдыр бир вагтлайын чөклендирмелере гарамаздан, ерине етирилмелидир.

3. Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары Ылалашыгы дүшүндирен я-да уланан махалы дөрейэн ислендик кынчылыклары я-да шүбхеленмелери өзара ылалашмак боюнча чөзмөге чалшарлар. Олар Ылалашыкда гөз өнүнде тутулмадык халатларда ики гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак максады билен хем бир-бири билен консультациялары гечирип билерлер.

4. Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары ёкардакы пунктлара дүшүнмекде ылалашык газанмак максады билен, бири-бири билен гөнүден-гөни гатнашыклары ёла гоюп билерлер. Ыгтыярлы органлар консультациялар аркалы шу маддада гөз өнүнде тутулан өзара ылалашмак амалларыны уланмак үчин дегишли икитараплайын амаллары, шертлери, усуллары ве методиканы ишлөп тайярларлар.

26 мадда
МАГЛУМАТ АЛЫШМАК

1. Салгыт салмак дүзгүни Ылалашыга терс гелмейэн махалы, шол дережеде Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары шу Ылалашыгын дүзгүнлерини я-да Ылалашян Дөвлетлерин салгытлара дегишли болан ве Ылалашыгын тәсирине дүшйэн милли канунларыны ерине етирмек үчин зерур болан маглуматлары алшарлар. Маглуматлары алышмак 1 мадда билен чөкленмейэр. Ылалашян Дөвлет тарапындан алынян ислендик маглумат шол Дөвлетин милли канунларынын чөклеринде алнан маглуматын болшы ялы, конфиденциал хасап эдййэр ве дине Ылалашыга дегишли болан салгытлара баха бермек я-да олары топламак, межбуры төлетдирмек я болмаса суд тарапындан ызарламак я шейле салгытлара дегишли апелляциялара гарамак билен мешгулланын адамлара я-да органлара (шол санда судлара ве административ органлара) хабар берилйэр. Шол адамлар я-да органлар шол маглуматлары дине шу максатлар үчин пейдаланырлар. Олар шол маглуматлары ачык суд межлисинин баршында я-да судун чөзгүтлери кабул эдилен махалы аян эдип билерлер.

2. Шу мадданын 1 пунктунын дүзгүнлери хич бир халатда Ылалашян Дөвети:

а) шол я-да бейлеки Ылалашян Дөвлетин канунларына ве административ иш йөредишине терс гелйэн административ чәрелери гечирмөге;

б) шол я-да бейлеки Ылалашян Дөвлетин канунлары боюнча я болмаса адаты административ иш йөредишинин баршында алып болмажак маглуматлары бермөге;

с) аян эдилмеги дөвлетин сыясатына (жемгыетчилик практикасына) терс гелжек хайсыдыр бир сөвда, телекечилик, сенагат, коммерция я-да хүнәрмент сыры я болмаса сөвда процесини я-да маглуматы аян этжек маглуматлары бермөге борчлы эдйэн хөкмүнде дүшүндирилмез.

27 мадда
САЛГЫТЛАРЫ ЙЫГНАМАҚДА
КӨМЕК ЭТМЕК

1. Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары “дөвлет гирдежилеринин йыгымы” дийлип атландырылян салгыт хакындакы канунларын бозуландыгы үчин гөз өнүнде тутулан процентлер, жеримелер ве пушмана пуллары билен билеликде, салгытлары йыгнамакда бирек-биреге көмек бермәге борчланярлар.

2. Дөвлет гирдежилерини йыгнамакда Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органы тарапындан көмек берилмеги барадакы ресми йүзтутмалар шол Дөвлетин канунларына лайыклықда дөвлет гирдежилерини йыгнамаклықтың гутарныклы кесгитленмеги үчин шейле ыгтыярлықларың пейдаланылмагы барада шахадатнама берилмегини өзүнде жемлейәр. Шу мадданың максатлары үчин дөвлет гирдежилерини йыгнамаклық долулығына кесгитленилен махалы, шонда Ылалашян Дөвлетин өз ичерки канунларына лайыклықда дөвлет гирдежилерини йыгнамага хукугы бардыр, салгыт төлейжиниң болса бу йыгымы бөкдемәге хич бир хукугы өкдур.

3. Бир Ылалашян Дөвлетин бейлеки Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органы тарапындан кабул эдилен дөвлет гирдежилерини йыгнамак, эгер шейле йыгым бейлеки Дөвлетин өз гирдежиси боланындакы ве онуң канунларының өз салгытларыны йыгнамага дегишли болан дүзгүнлерине лайыклықда гутарныклы кесгитленилиши ялы бейлеки Дөвлет тарапындан гечирилйәр.

4. Шу мадда лайыклықда бир Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органы тарапындан йыгналан мөчберлер бейлеки Ылалашян Дөвлетин ыгтыярлы органына берилйәр. Эмма, Ылалашян Дөвлетлерин ыгтыярлы органлары башгача ылалашыга гелсе, шолар йыгналян махалы адаты чыкдажылары биринжи агзалан Дөвлет өз үстүне аляр, бейлеки эхли чыкдажылары болса бейлеки Дөвлет өз үстүне аляр.

5. Шу мадданың шертлери боюнча, эгер шунун ялы йүзтутма салгыт төлейжинин бейлеки Ылалашян Дөвлетин резиденти болан дөврүне дегишли боланда салгыт төлейжи барасында салгытлары йыгнамакда көмек бермек хакындакы ресми йүзтутма бир Ылалашян Дөвлет тарапындан хайсыдыр бир көмек берилмез.

6. Шу маддада хич бир зат Ылалашян Дөвлетин өз салгытлары йыгналян махалы пейдаланылянлардан тапавутлы болан я-да онуң дөвлет сыясагына (жемгыетчилик практикасына) терс гелйән хәсиетдәки административ чәрелери уланмага Ылалашян Дөвлетлерин хайсы хем болса бирини борчлы эдйән хөкмүнде дүшүндирилмез.

28 мадда
ДИПЛОМАТИК МИССИЯЛАРЫҢ ВЕ КОНСУЛЛЫК
ЭДАРАЛАРЫҢ АГЗАЛАРЫ

Шу Ылалашыгын хич бир дүзгүни дипломатик миссияларың ве консуллык эдараларының агзаларына халкара хукугының умумы нормалары билен я-да йөрите ылалашыклар эсасында белленилен салгыт бабатдакы артыкмачлықлара тәсир этмейәр.

29 мадда
ГҮЙЖЕ ГИРМЕГИ

1. Шу Ылалашык Ылалашян Дөвлетлерин хер биринде тассык эдилмәге дегишлидир.

2. Ылалашык тассыклайыш хатлары алшыландан соң гүйже гирйәр ве онун дүзгүнлери:

а) чешмеден алыян салгытлар барасында - Ылалашыгын гүйже гирен йылындан соң гелйән календарь йылының биринжи январында я-да биринжи январындан соң төленилйән гирдежилерин мөчберлерине;

б) гирдежилер үчин ве мая үчин бейлеки салгытлар барасында - Ылалашык гүйже гирен йылындан соң гелйән календарь йылының биринжи январында я-да биринжи январындан соң башланян ислендик салгыт салынян дөвүр үчин уланылар.

30 мадда
ГҮЙЖҮНИҢ БЕС ЭДИЛМЕГИ

1. Шу Ылалашык Ылалашян Дөвлетлериң бири оны бес эдйәнчә өз гүйжүнде галяр. Ылалашян Дөвлетлериң хер бири шу Ылалашык гүйже гирйән йылдан соң гелйән бәш йылык дөвүрден соң ислендик календарь йылы тамамланынча азындан алты ай өнүнден оны ятырмак хакында дипломатик каналлар боюнча хабарнама бермек аркалы Ылалашыгы ятырып билер.

2. Шейле халатда Ылалашык:

а) чешмеден алынян салгытлар барасында - хабарнама берлен йылдан соң гелйән йылың биринжи январында я-да биринжи январындан соң төленилйән мөчберлер барада;

б) гирдежилер үчин ве эмлэк үчин бейлеки салгытлар барасында - хабарнама берлен йылдан соң гелйән йылың биринжи январында я-да биринжи январындан соң башланян салгыт салынян дөвүр үчин өз гүйжүни бес эдйәр.

Муна өз Хөкүметлери тарапындан дегишли ягдайда ыгтыярлы эдилен ашакда гол чекен векиллер шу Ылалашыга гол чекдилер.

Ашгабат шәхеринде 1997 йылың июнь айының “5” түркмен, эрмени ве рус диллеринде ики нусгада амал эдилди.

Дүшүндирмекде агзалалыклар йүзе чыкан халатында русча текст эсас эдилеп алыняр.

ТҮРКМЕНИСТАНЫҢ
ХӨКҮМЕТИНИҢ
АДЫНДАН

ЭРМЕНИСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ХӨКҮМЕТИНИҢ АДЫНДАН

YLALAŞYK 30.12.1999 ÝYLDA GÜÝJE GIRDI